

מפתח תשובות נכונות

10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	שאלה
(2)	(4)	(4)	(2)	(2)	(3)	(1)	(2)	(3)	(3)	תשובה

20	19	18	17	16	15	14	13	12	11	שאלה
(4)	(4)	(3)	(3)	(2)	(3)	(4)	(4)	(2)	(3)	תשובה

30	29	28	27	26	25	24	23	22	21	שאלה
(1)	(4)	(1)	(1)	(3)	(1)	(3)	(2)	(1)	(3)	תשובה

הסברים

שאלות מילים וביטויים

1. המשפט: 'אפשר לזהות את גבריאלה בקלות לפי השומה שעל לחיה'.
 תשובה (1): פירוש המילה 'אדרה' הוא עצם של דג.
 תשובה (2): פירוש המילה 'עלווה' הוא קבוצת עלים גדולה, כל העלים על העץ.
 תשובה (3): פירוש המילה 'שומה' הוא בליטה בעור ('פלולה') וגם הערכה.
 תשובה (4): פירוש המילה 'קדרה' הוא כלי בישול כבד ועמוק.
תשובה (3).

---
2. המשפט: 'הוא ישב על המדוכה במשך חודשים ארוכים, ורק בעת האחרונה הצליח להגיע לידי החלטה'.
 תשובה (1): פירוש הביטוי 'אחז את השור בקרניו' הוא ניגש הישר לעניין.
 תשובה (2): פירוש הביטוי 'עמד על דעתו' הוא התעקש וגם 'קיבל שכל'.
 תשובה (3): פירוש הביטוי 'ישב על המדוכה' הוא התלבט.
 תשובה (4): פירוש הביטוי 'כיוון לדעת גדולים' הוא התאים את דעתו לזו של גדולים ממנו.
תשובה (3).

---
3. פירוש המילה 'ציה' הוא מדבר.
תשובה (2).

---
4. פירוש המילה 'פנכה' הוא צלחת, קערה.
תשובה (1).

אנלוגיות (שאלות 5-10)

5. השאלה : אדריכל : התגורר -

היחס : התגורר זה עשה שימוש במה שיצר/ תכנן האדריכל.
ב' זה עשה שימוש במה שיצר ה-א'

תשובה (1) : משורר : כתב. האם כתב זה עשה שימוש במה שיצר הסופר? לא. המשורר עצמו הוא זה שכתב.

תשובה (2) : דורך : שלח. האם שלח זה עשה שימוש במה שיצר הדורך? לא. דורך לא יוצר דבר, הוא רק השליח.

תשובה (3) : תסריטאי : צפה. האם צפה זה עשה שימוש במה שיצר התסריטאי? כן. התסריטאי יוצר סרט (או יותר נכון תסריט שעל פיו יוצרים סרט), וצפייה היא דרך השימוש בסרט.

תשובה (4) : שופט : גזר. האם גזר זה עשה שימוש במה שיצר השופט? לא. השופט עצמו הוא זה שגוזר (את הדין).

תשובה (3).

6. השאלה : פמליה : בן לווייה -

היחס : פמליה מורכבת מכמה בני לווייה
א' מורכבת מכמה ב'ים

תשובה (1) : מתאבן : קינוח. האם מתאבן מורכב מכמה קינוחים? לא. מתאבן זו מנה ראשונה ואילו קינוח הוא מנה אחרונה.

תשובה (2) : שלשלת : חוליה. האם שלשלת מורכבת מכמה חוליות? כן. שלשלת זו שרשרת העשויה מכמה חוליות.

תשובה (3) : הדום : שרפרף. האם הדום מורכב מכמה שרפרפים? לא. הדום הוא שרפרף אחד.

תשובה (4) : קתדרה : נואם. האם קתדרה מורכבת מכמה נואמים? לא. קתדרה היא במה לנואמים.

תשובה (2).

7. השאלה : התמקצעות : מקצועי -

היחס : אדם המבצע התמקצעות נהיה מקצועי.
אדם המבצע א' נהיה ב'

תשובה (1) : התרגשות : מסעיר. האם אדם המבצע התרגשות נהיה מסעיר? לא. משהו אחר הסעיר אותו.

תשובה (2) : הזדככות : טהור. האם אדם המבצע הזדככות נהיה טהור? כן. זך זה טהור.

תשובה (3) : הסתודדות : חשאי. האם אדם המבצע הסתודדות נהיה חשאי? לא. הוא מתנהג בחשאיות, אך לא נהיה חשאי.

תשובה (4) : התמקחות : זול. האם אדם המבצע התמקחות נהיה זול? לא. הוא מנסה לגרום למוצר להיות זול יותר.

תשובה (2).

יולי 2010 - הסברים לפרק 1 בחשיבה מילולית

8. השאלה: הטה : סטה -

היחס : הנהג הטה את הרכב ולכן הרכב סטה.
מישהו א' משהו ולכן המשהו הזה ב'

- תשובה (1): הכה : סטר. האם נכון לומר שמישהו **הכה** מישהו ולכן המישהו הזה **סטר**? לא. זה **שהכו** אותו לא בהכרח **הכה** בחזרה.
- תשובה (2): ציפה : אירע. האם נכון לומר שמישהו **ציפה** משהו ולכן המשהו הזה **אירע**? לא. ציפייה לא גורמת למשהו לקרות.
- תשובה (3): חיפש : מצא. האם נכון לומר שמישהו **חיפש** משהו ולכן המשהו הזה **מצא**? לא. האדם שחיפש הוא זה שעשוי למצוא.
- תשובה (4): כילה : אזל. האם נכון לומר שמישהו **כילה** משהו ולכן המשהו הזה **אזל**? כן. **לכלות** זה לגמור **ואזל** זה נגמר.
- תשובה (4).**

9. השאלה: סוס : סיס -

היחס : סיס מטפל בסוס.
ב' מטפל ב- א'

- תשובה (1): חלב : חלבן. האם **חלבן** מטפל **בחלב**? לא. **חלבן** הוא מי שמוכר **חלב**.
- תשובה (2): ציד : ציד. האם **ציד** מטפל **בציד**? לא. **ציד** היא הפעולה המבוצעת על ידי **ציד**.
- תשובה (3): חוט : חייט. האם **חייט** מטפל **בחוט**? לא. **חייט** משתמש **בחוט** בעבודתו.
- תשובה (4): חדר : חדרן. האם **חדרן** מטפל **בחדר**? כן. **חדרן** אחראי על הטיפול **בחדר** במלון (ניקוי, סידור וכו').
- תשובה (4).**

10. השאלה: שלט ברוחו : איפוק -

היחס : שלט ברוחו זה התנהג באיפוק.
א' זה התנהג ב- ב'

- תשובה (1): התרברב : ענוותנות. האם **התרברב** זה התנהג **בענוותנות**? לא. **התרברב** זה התנהג בהיפך **מענווה**.
- תשובה (2): התחסד : צביעות. האם **התחסד** זה התנהג **בצביעות**? כן. **התחסדות** זה להעמיד פני חסיד, כלומר לנהוג **בצביעות**.
- תשובה (3): זההיר : זהירות. האם **זההיר** זה התנהג **בזהירות**? לא. **זההיר** זה ניסה לגרום לאחר להתנהג **בזהירות**.
- תשובה (4): בטח : אמינות. האם **בטח** זה התנהג **באמינות**? לא. **בטח** זה סמך על **אמינותו** של אחר.
- תשובה (2).**

החלפת אותיות (שאלות 11-14)

- 11.** (1) האם כבר טעמת את העוגיות **הפריכות** שלנו?
(2) התפורנו עיפיים לבתינו בתום יום עבודה **מפרך**.
(3) יוסי חשש מחנה, שבעבר כבר **השפילה** / **הכניעה** אותו לא אחת.
(4) כבוד השופט, אם תרשה לי לחקור את העדה, אוכל **להפריך** את גרסתה בתוך דקות.
השלשה המתאימה היא פ.ר.כ.

תשובה (3)

-
- 12.** (1) מנהג הוא אצל סבי **לקונן** באוזניי על השחתת המידות בקרב הנוער.
(2) **גדולתו** של ארווין היא ביחסי האנוש שלו.
(3) עקב העלייה ברמת זיהום האוויר באזור המפרץ חדלו **לקנן** בו ציפורים.
(4) **הקנוניה** לא הייתה מתגלה לולא נהגו הנוכלים ברשלנות.
השלשה המתאימה היא ק.נ.נ.

תשובה (2)

-
- 13.** (1) האגדה מספרת על **נוזל** פלאים, שכל הטועם ממנו מאריך ימים.
(2) כל ילדי הגן חזרו **מנוזלים** מן החופשה.
(3) משה מקפיד להשאיר קצת כסף **נזיל** בחשבוננו.
(4) השרפה **כילתה** מאות דונמים של חורש טבעי.
השלשה המתאימה היא נ.ז.ל.

תשובה (4)

-
- 14.** (1) לאחר **שכיבד** את הרצפה, הוא חבט בשטיחים והחזירם למקומם.
(2) האישה עמוסת הסלים פסעה **בכבודות** לביתה.
(3) התייר נאלץ להיטלטל עד בית המלון עם **כבודה** רבה.
(4) עקב גשמי הזעף רבו **השטפונות** בנחלים.
השלשה המתאימה היא כ.ב.ד.

תשובה (4)

* כיבוד – ניקוי, טאטוא.

15. _____ שבחיים הפוליטיים _____, לא הייתי מעלה בדעתי שחבר הכנסת שילוני _____ ראשות מפלגתו, לאחר שבועידה שהייתה לפני חצי שנה הוא _____.

נציב את התשובה הראשונה, ובאמצעות בדיקתה ננתח את המשפט:

תשובה (1): אף שידעתי שבחיים הפוליטיים הכול אפשרי, לא הייתי מעלה בדעתי שחבר הכנסת שילוני לא יבחר לראשות מפלגתו, לאחר שבועידה שהייתה לפני חצי שנה הוא זכה לתמיכה מועטת ביותר.

המשפט בנוי משני חלקים בחלק הראשון (עד הפסיק הראשון) נאמר שבפוליטיקה הכול אפשרי. כלומר, בפוליטיקה קורים דברים לא הגיוניים. הדובר אומר, שאפילו שהוא יודע זאת, הוא לא האמין למה שקרה. כלומר, מה שקרה הוא לא הגיוני באופן קיצוני אפילו לפוליטיקה. בחלק השני נאמר שחבר הכנסת לא נבחר לאחר שגם לפני חצי שנה זכה לתמיכה מועטה. מקרה זה אינה מפתיע, שכן לא חל כל שינוי מלפני חצי שנה. לפיכך הוא אינו מתאים לחלק הראשון.

תשובה (2): לולא ידעתי שבחיים הפוליטיים גיל צעיר אינו יתרון, לא הייתי מעלה בדעתי שחבר הכנסת שילוני יודח מראשות מפלגתו, לאחר שבועידה שהייתה לפני חצי שנה הוא הוכתר בתואר זקן חברי המפלגה.

בחלק הראשון נאמר שבפוליטיקה מעדיפים מבוגרים. הדובר אומר, שאם לא היה יודע זאת, הוא לא היה מאמין למה שקרה. כלומר, מה שקרה תואם את העובדה שבפוליטיקה מעדיפים מבוגרים. בחלק השני נאמר שחבר הכנסת מבוגר הודח ולא הועדף. לפיכך הוא אינו מתאים לחלק הראשון.

תשובה (3): לולא ידעתי שבחיים הפוליטיים רבות הן התהפוכות, לא הייתי מעלה בדעתי שחבר הכנסת שילוני יבחר לראשות מפלגתו, לאחר שבועידה שהייתה לפני חצי שנה הוא זכה לתמיכה אפסית.

בחלק הראשון נאמר שבפוליטיקה יש תהפוכות רבות. הדובר אומר, שאם לא היה יודע הוא לא היה מאמין למה שקרה. כלומר, מה שקרה תואם את העובדה שבפוליטיקה יש תהפוכות. בחלק השני נאמר שחבר הכנסת נבחר למרות שלפני זמן קצר זכה לתמיכה קטנה בלבד. זוהי בהחלט תהפוכה ולכן זוהי התשובה הנכונה.

תשובה (3).

16. בימים אלו נערך מחקר על תולדות הפרלמנט האנגלי. שלא כהיסטוריונים רבים, _____ עבודה זו צריכה להתבסס על _____, אני איני חושב _____ זיכרונות אישיים של דמויות מרכזיות בתולדותיו של הפרלמנט, _____ הבנת ההתרחשויות לעומקן.

נציב את התשובה הראשונה, ובאמצעות בדיקתה ננתח את המשפט:

תשובה (1): בימים אלו נערך מחקר על תולדות הפרלמנט האנגלי. שלא כהיסטוריונים רבים, הסבורים שאין עבודה זו צריכה להתבסס על זיכרונות ורשמים אישיים, אני איני חושב שיש להסתמך על זיכרונות אישיים של דמויות מרכזיות בתולדותיו של הפרלמנט, שאינם אובייקטיביים ועלולים לפגוע בהבנת ההתרחשויות לעומקן.

המשפט בנוי משני חלקים עיקריים: מה חושבים היסטוריונים רבים ומה חושב הדובר. בשורה הראשונה נאמר 'שלא כמו', כלומר, צריך להיות ניגוד בין שני החלקים.

בחלק הראשון נאמר שהיסטוריונים רבים חושבים שלא צריך להסתמך על זיכרונות ורשמים אישיים. בחלק השני נאמר שגם הדובר אינו חושב שצריך להסתמך על זיכרונות אישיים. מכיוון שאין ניגוד בין החלקים, תשובה זו אינה נכונה.

תשובה (1): בימים אלו נערך מחקר על תולדות הפרלמנט האנגלי. שלא כהיסטוריונים רבים, המשוכנעים כי עבודה זו צריכה להתבסס על מסמכים ארכיוניים בלבד, אני איני חושב שאפשר לוותר על זיכרונות אישיים של דמויות מרכזיות בתולדותיו של הפרלמנט, וזאת מכיוון שהם חיוניים להבנת ההתרחשויות לעומקן.

בחלק הראשון נאמר שהיסטוריונים רבים חושבים שצריך להסתמך רק על מסמכים ארכיוניים. בחלק השני נאמר שהדובר חושב שצריך להסתמך גם על זיכרונות אישיים מכיוון שהם חיוניים להבנת מעמיקה של הדברים. יש ניגוד בין החלקים, ולכן התשובה נכונה.

תשובה (2).

17.

הפסיכולוג דן פלג, ___ תכנית לקיצור משך הטיפולים הנפשיים במרפאות הציבוריות לבריאות הנפש, טוען כי ___ שהגבלת משך הטיפולים לחצי שנה תאפשר לסייע לפונים רבים יותר במסגרת המשאבים הקיימים, ___ שעיקר השיפור במצבם הנפשי של המטופלים מושג ___.

נציב את התשובה הראשונה, ובאמצעות בדיקתה ננתח את המשפט:

תשובה (1): הפסיכולוג דן פלג, **המתנגד** לתכנית לקיצור משך הטיפולים הנפשיים במרפאות הציבוריות לבריאות הנפש, טוען כי **לא זו בלבד** שהגבלת משך הטיפולים לחצי שנה תאפשר לסייע לפונים רבים יותר במסגרת המשאבים הקיימים, **אלא שניסיונו מלמד שאין בסיס לטענה** שעיקר השיפור במצבם הנפשי של המטופלים מושג **רק לאחר חודשי טיפול רבים**.

המשפט בנוי מכמה חלקים. בחלק הראשון נאמר מה עמדתו של הפסיכולוג. בחלקים הבאים מפורטות שתי סיבות לעמדה זו. עלינו לוודא שישנה התאמה בין שתי הסיבות לעמדת הפסיכולוג.

בחלק הראשון נאמר שהפסיכולוג מתנגד לקיצור משך הטיפולים. הסיבה הראשונה שהוא מציין היא שקיצור משך הטיפולים יגדיל את מספר המטופלים. הסיבה אינה מתאימה לדעה המוצגת בחלק הראשון ולכן התשובה אינה נכונה.

תשובה (2): הפסיכולוג דן פלג, **המצדד** בתכנית לקיצור משך הטיפולים הנפשיים במרפאות הציבוריות לבריאות הנפש, טוען כי **לא זו בלבד** שהגבלת משך הטיפולים לחצי שנה תאפשר לסייע לפונים רבים יותר במסגרת המשאבים הקיימים, **אלא שניסיונו מלמד שאין בסיס לטענה** שעיקר השיפור במצבם הנפשי של המטופלים מושג **כבר בחודשי הטיפול הראשונים**.

בחלק הראשון נאמר שהפסיכולוג תומך בקיצור משך הטיפולים. הסיבה הראשונה שהוא מציין היא שקיצור משך הטיפולים יגדיל את מספר המטופלים. סיבה זו מתאימה לדעה המוצגת בחלק הראשון. הסיבה השנייה שהוא מציין היא שהשיפור אינו חל בתחילת הטיפול. סיבה זו אינה תומכת בדעה המוצגת בחלק הראשון (קיצור הטיפול) ולכן התשובה אינה נכונה.

תשובה (3): הפסיכולוג דן פלג, **המתנגד** לתכנית לקיצור משך הטיפולים הנפשיים במרפאות הציבוריות לבריאות הנפש, טוען כי **אף** שהגבלת משך הטיפולים לחצי שנה תאפשר לסייע לפונים רבים יותר במסגרת המשאבים הקיימים, **ניסיונו מלמד** שעיקר השיפור במצבם הנפשי של המטופלים מושג **רק לאחר חודשי טיפול רבים**.

בחלק הראשון נאמר שהפסיכולוג מתנגד לקיצור משך הטיפולים. הסיבה הראשונה שהוא מציין היא שקיצור משך הטיפולים יגדיל את מספר המטופלים. הסיבה אינה מתאימה לדעה המוצגת בחלק הראשון, אך לפנייה מילת הקישור אף המצביעה על ניגוד. הסיבה השנייה טוענת שהשיפור חל אחרי זמן רב ולכן היא מתאימה לדעה על פיה לא צריך לקצר את משך הטיפול. החלקים מתאימים זה לזה ולכן התשובה נכונה.

תשובה (3).

18.

הטענה שוועד העובדים מעוניין למנוע כל שינוי במפעל יותר משהוא מעוניין לקדם את רווחת הפועלים, ___ כאשר ועד העובדים ___ להשבית את העבודה במפעל בתגובה לשינויים שיזמה ההנהלה, ___ ששינויים אלה ___ בתנאי העבודה.

נציב את התשובה הראשונה, ובאמצעות בדיקתה ננתח את המשפט:

תשובה (1): הטענה שוועד העובדים מעוניין למנוע כל שינוי במפעל יותר משהוא מעוניין לקדם את רווחת הפועלים, **זכתה לחיזוק** כאשר ועד העובדים **החליט** להשבית את העבודה במפעל בתגובה לשינויים שיזמה ההנהלה, **משום** ששינויים אלה **לא כללו שיפור** בתנאי העבודה.

בחלק הראשון של המשפט נטען שלוועד העובדים חשוב למנוע שינויים יותר מלקדם את רווחת הפועלים. לאחר מכן נאמר אם הטענה זכתה לחיזוק או התערעה ואז מופיעה החלטת הוועד. נבדוק מה החלטת הוועד וכיצד היא מתקשרת לטענה שבתחילת המשפט.

החלטת הוועד היא לטובת רווחת העובדים, שכן הם החליטו לשבות נגד שינויים שאינם כוללים שיפור בתנאי העבודה, ולכן היא אינה מחזקת את הטענה שבתחילת המשפט שלפיה העובדים מעוניינים יותר למנוע שינויים מאשר לדאוג לרווחת הפועלים, והתשובה נפסלת.

תשובה (2): הטענה שוועד העובדים מעוניין למנוע כל שינוי במפעל יותר משהוא מעוניין לקדם את רווחת הפועלים, **נתערעה** כאשר ועד העובדים **נמנע** מלהשבית את העבודה במפעל בתגובה לשינויים שיזמה ההנהלה, **משום** ששינויים אלה **כללו הרעה** בתנאי העבודה.

יולי 2010 - הסברים לפרק 1 בחשיבה מילולית

החלטת הוועד אינה לטובת רווחת העובדים, שכן הם לא השביתו את העבודה כשתנאי העבודה הורעו, ולכן היא מחזקת ולא מערערת את הטענה שלפיה הוועד מעוניין למנוע שינויים יותר מאשר לדאוג לרווחת העובדים. התשובה נפסלת.

תשובה (3): הטענה שוועד העובדים מעוניין למנוע כל שינוי במפעל יותר משהוא מעוניין לקדם את רווחת הפועלים, **זכתה לחיזוק** כאשר ועד העובדים **החליט** להשבית את העבודה במפעל בתגובה לשינויים שיזמה ההנהלה, **אף על פי** ששינויים אלה **כללו שיפור** בתנאי העבודה.

החלטת הוועד היא נגד שינוי אפילו שהוא לטובת רווחת העובדים, ולכן היא מחזקת את הטענה שבתחילת המשפט והתשובה נכונה.

תשובה (3).

19. _____ לשמוע שבנצי, המדבר בכל הזדמנות _____, אינו _____, שכן מעולם לא הייתה _____ בין הצהרותיו של בנצי לבין התנהגותו.

נציב את התשובה הראשונה, ובאמצעות בדיקתה ננתח את המשפט:

תשובה (1): נדהמתי לשמוע שבנצי, המדבר בכל הזדמנות **בגנות שתיית אלכוהול**, אינו **מחמיץ הזדמנות ללגום כוס יין**, שכן מעולם לא הייתה **התאמה** בין הצהרותיו של בנצי לבין התנהגותו.

המשפט בנוי מכמה חלקים: מה בנצי אומר, מה הוא עושה בפועל ומה ידוע על בנצי (יש או אין התאמה בין הצהרותיו להתנהגותו). נבדוק את הקשר בין שני החלקים הראשונים ואז נבדוק האם הוא מתאים לחלק השלישי ולתגובת ההפתעה של הכותב.

בנצי מצהיר שהוא נגד שתיית אלכוהול. בפועל הוא שותה אלכוהול. כלומר, יש ניגוד בין הצהרותיו למעשיו. בחלק האחרון של המשפט כתוב שמעולם לא הייתה התאמה בין השניים, ולכן תדהמתו של הכותב אינה במקומה והתשובה נפסלת.

תשובה (2): לא התפלאתי לשמוע שבנצי, המדבר בכל הזדמנות **בשבחי שתיית יין אדום**, אינו **נוגע כלל במשקאות אלכוהוליים**, שכן מעולם לא הייתה **סתירה** בין הצהרותיו של בנצי לבין התנהגותו.

בנצי מצהיר שהוא בעד שתיית יין אדום. בפועל הוא אינו שותה אלכוהול. כלומר, יש ניגוד בין הצהרותיו למעשיו. בחלק האחרון של המשפט כתוב שמעולם לא הייתה סתירה בין השניים, ולכן אמורה להיות פה הפתעה. מכיוון שהכותב לא התפלא, התשובה נפסלת.

תשובה (3): הופתעתי לשמוע שבנצי, המדבר בכל הזדמנות **בשבחי ההתנזרות מאלכוהול**, אינו **מוכן לשנות יין**, שכן מעולם לא הייתה **סתירה** בין הצהרותיו של בנצי לבין התנהגותו.

בנצי מצהיר שהוא נגד שתיית אלכוהול. בפועל הוא אינו שותה יין. כלומר, יש התאמה בין הצהרותיו למעשיו. בחלק האחרון של המשפט כתוב שמעולם לא הייתה סתירה בין השניים, ולכן הפתעתו של הכותב אינה במקומה והתשובה נפסלת.

תשובה (4): לא התפלאתי לשמוע שבנצי, המדבר בכל הזדמנות **בגנות ההתנזרות מיין אדום**, אינו **נוגע כלל במשקאות אלכוהוליים**, שכן מעולם לא הייתה **התאמה** בין הצהרותיו של בנצי לבין התנהגותו.

בנצי מצהיר שהוא בעד שתיית יין אדום. בפועל הוא אינו שותה אלכוהול. כלומר, יש ניגוד בין הצהרותיו למעשיו. בחלק האחרון של המשפט כתוב שמעולם לא הייתה התאמה בין השניים, ולכן אין פה הפתעה. מכיוון שהכותב לא התפלא, זו התשובה הנכונה.

תשובה (4).

הגיון (שאלות 20-24)

20. בשאלה זו נתונה השיחה הבאה:

טוני: "רק טבחים הם דוברי איטלקית."

מריו: "מה פתאום? אני מוכן להישבע ש_____."

עלינו לקבוע איזה מהמשפטים שבתשובות ישלים את דבריו של מריו בצורה הגיונית. בחלק הראשון של דבריו של מריו מופיעות המילים 'מה פתאום' המעידות על ניגוד או סתירה. לפיכך המשך המשפט צריך לסתור את דבריו של טוני. טוני אמר שרק טבחים הם דוברי איטלקית. בכדי לסתור את דבריו יש למצוא אנשים שאינם טבחים שדוברים איטלקית.

תשובה (4).

21. בשאלה נתון כי צילה אמרה ליובל: "אינך יכול לצפות שאסקימואי יסכים לקנות ממך קרח". עלינו לקבוע איזה מההקשרים שבתשובות עשוי להיות ההקשר בו אמרה צילה את המשל. לפני שנפנה לתשובות נבין את כוונתה של צילה. מכיוון שאסקימואים חיים בקוטב, יש להם קרח בשפע, ולכן לא ניתן לצפות שהם ישלמו עבור קרח. כלומר, כוונתה של צילה הייתה שיובל לא צריך לצפות ממישהו לשלם עבור משהו שיש לו בשפע. התשובה היחידה בה יובל מציע לצילה משהו שיש לה בשפע היא תשובה (3) בה יובל מציע לצילה לבוא להרצאה המספקת ידע על אירופה, כשיש לה ידע שכזה בשפע מכיוון שהיא מדריכת טיולים באירופה.

תשובה (3).

22. בשאלה זו נתונים 5 אנשים העומדים בטור. ונתון כי:
 א': בין דוד להרצל עומד אדם אחד בדיוק.
 ב': בנימין עומד אחרון.
 עלינו לקבוע איזו מהתשובות משלימה נכונה את המשפט: אם _____, אזי בהכרח _____.

כאשר התשובות הן במבנה 'אם... אז...'. חלק מהנתונים מופיעים בתשובות, ולכן בכדי לפתור את השאלה עלינו להציב את התשובות. בכל תשובה נתייחס ל'אם' כנתון, נסדר אותו ביחד עם שאר הנתונים על גבי סרטוט, ולבסוף נבדוק אם ה'אז' נכון בהכרח:

ראשון	שני	שלישי	רביעי	חמישי
	אהרון			

תשובה (1): אם אהרון שני... נציב נתון זה על גבי סרטוט:

נוסיף את בנימין במקום האחרון (נתון ב') ואת דוד והרצל בשני המקומות הפנויים היחידים שביניהם עומד אדם אחד בדיוק – המקום הראשון והמקום השלישי (נתון א'):

ראשון	שני	שלישי	רביעי	חמישי
דוד/הרצל	אהרון	דוד/הרצל		בנימין

לגבריא נשאר המקום הרביעי, לפיכך ה'אז' שבתשובה נכון בהכרח וזו התשובה הנכונה.

תשובה (1).

23. בשאלה זו מתואר מרצה שערך שתי בחינות וגילה שהתלמידים שנבחנו רק במועד הראשון קיבלו ציון גבוה יותר מאלו שנבחנו רק במועד השני. המרצה הסיק מכך שהבחינה של המועד השני הייתה קשה יותר. עלינו לקבוע איזו תשובה עשויה להחליש את המסקנה. נתבונן בתשובות:

תשובות (1) ו-(4) מרמזות על כך שלתלמידים שנבחנו רק במועד השני היה יתרון על פני אלו שנבחנו במועד הראשון (מכיוון שהיה להם שיעור חזרה או שהם פשוט תלמידים טובים יותר). לפיכך העובדה שציוניהם היו בכל זאת נמוכים יותר מחזקת את המסקנה שהבחינה הייתה קשה יותר.

תשובה (3) אינה משפיעה על המסקנה שכן היא משווה בין ציוני הקורס לממוצע הציונים בכל הקורסים באוניברסיטה ולא בין המועד הראשון לשני.

תשובה (2) עשויה להחליש את המסקנה שכן היא מרמזת שיתכן שממוצע הציונים הכולל בבחינה השנייה (זה שכולל גם את התלמידים שנבחנו בשני המועדים) לא היה נמוך מזה של הבחינה הראשונה.

תשובה (2).

24. בשאלה זו נתונות שתי טענות:

א. פילים אינם מתפלשים בבוץ בימי שלישי.
 ב. פילים זקנים אינם מתפלשים בבוץ כלל.

עלינו לקבוע מה לא ייתכן לגבי התנהגותו של שרגא שהוא פיל זקן. מבט בתשובות מלמד שעלינו לבדוק אם התנהגותו של שרגא יכולה לסתור את הטענות. הטענה הראשונה מדברת על פילים ואומרת שהם אינם מתפלשים בבוץ בימי שלישי. לפיכך, אם שרגא יתפלש בבוץ ביום שלישי, הוא יסתור את טענה א'. הטענה השנייה מדברת על פילים זקנים ואומרת שהם אינם מתפלשים בבוץ כלל. לפיכך, אם שרגא יתפלש בבוץ, הוא יסתור את טענה ב'. מכאן שאם שרגא יתפלש בבוץ ביום ג' הוא יסתור את שתי הטענות, אם הוא יתפלש בבוץ ביום אחר, הוא יסתור רק את טענה ב'. ואם הוא לא יתפלש בבוץ כלל, הוא לא יסתור אף טענה. ולכן תשובות (1), (2) ו-(4) אפשריות, אך תשובה (3) לא תיתכן.

תשובה (3).

25. **השאלה:** "על רקע זה" (שורה 9), כלומר -

פיתרון: בפסקה השנייה מתוארים התנאים שצריכים להתקיים בכדי להוציא לפועל המצאה. בתחילת הפסקה השנייה כתוב: "על רקע זה אפשר להבין מדוע נכשל לאונרדו דה-וינצ'י... בניסיונותיו לפתח מכשיר טיסה...". המילים "על רקע זה" מתייחסות לרקע שתואר בפסקה הקודמת. כלומר, לאונרדו לא הצליח לפתח מכשיר טיסה מכיוון שלא התקיימו כל התנאים שהופיעו בפסקה הראשונה.

תשובה (1).

26. **השאלה:** בקטע, "התגליות בחקר האטמוספירה" (שורה 11) -

פיתרון: בפסקה השנייה מתואר מדוע נכשל ליאונרדו בפיתוח מכשיר טיסה – מכיוון שלא הכיר את חוקי המכניקה הרלוונטיים ואת התגליות בחקר האטמוספירה, אשר נתגלו יותר ממאה וחמישים שנה אחרי מותו. אם נקשר זאת לפסקה הראשונה, נוכל לומר שלאונרדו לא הכיר את חוקי הטבע בתחום הנוגע לנושא, וזהו אחד מהתנאים הדרושים בכדי להוציא לפועל המצאה.

תשובה (3).

27. **השאלה:** הנפט (שורה 16) מובא בקטע בתור דוגמה ל -

פיתרון: בפסקה השלישית מתואר מקרה שבו האחים רייט הצליחו לממש את המצאתם. אחת הסיבות להצלחה זו הייתה גילוי הנפט, אשר אפשרה פיתוח של מנוע מתאים. כלומר, הנפט מובא בפסקה כגורם שאפשר לפתח את ההמצאה.

תשובה (1).

28. **השאלה:** מהכתוב בקטע אפשר להבין שהמצאתם של האחים רייט -

פיתרון: על פי הפסקה השלישית, האחים רייט הצליחו לפתח את ההמצאה בגלל גילוי הנפט ובגלל הישגיהם המדעיים של ניוטון ופסקל. בפסקה הקודמת נאמר שהשניים הללו ניסחו חוקי מכניקה וגילו תגליות בתחום חקר האטמוספירה.

תשובה (1).

29. **השאלה:** החידוש שהציע קופרניקוס התקבל בימיו -

פיתרון: בפסקה האחרונה מתואר המקרה של קופרניקוס שהציע להתייחס לשמש כעומדת במרכז היקום, במקום לכדור הארץ, וזאת רק לשם נוחות החישובים.

תשובה (4).

30. **השאלה:** מהפסקה האחרונה עולה כי ברונו וגלילאו ____ קופרניקוס בדבר יעילותה של התפיסה הרואה בשמש מרכז שהארץ נעה סביבו, ____.

פיתרון: בסוף הפסקה האחרונה נאמר שברונו וגלילאו הסכימו עם קופרניקוס שהשמש נמצאת במרכז היקום, אך בניגוד אליו הם טענו שזו המציאות ולא רק הנחה שגויה שמקלה על החישובים.

תשובה (1).